

De Friese bibliotheken maken graag inzichtelijk wat zij doen om laaggeletterdheid aan te pakken. Het Fries Bibliotheken Netwerk werkt duurzaam samen met het onderwijs en andere partners. De gedeelde opdracht: iedereen taalvaardig en zo gelijk mogelijke kansen!

Deze vertelplaten zijn een initiatief van de Friese bibliotheken. De bibliotheek maakt zich sterk voor de (gelijke) kansen van de inwoners van Fryslân. Wij geloven in de kracht van lezen, (digi)taalvaardigheid en een goede gezinsaanpak om laaggeletterdheid tegen te gaan en de deuren te openen naar levenslange groei. fers.nl/projecten/praatplaten

Iedereen leesvaardig

Lezen vormt de basis van persoonlijke ontwikkeling en meedoen in de samenleving. Zonder goede lees- en taalvaardigheid kun je je lastig zelfstandig redden (denk aan bijsluiters en digitale overheid). Lezen is ook wezenlijk voor de ontwikkeling van inlevingsvermogen, begrip, verbeeldingskracht en onderscheiden van feit van fictie.

De recente PISA-cijfers (internationale prestaties 15-jarigen) zijn zorgwekkend: er wordt minder gelezen en 24% van de 15-jarigen loopt de kans om laaggeletterd te worden. Met name vmbo'ers, jongens en mensen met een migratie-achtergrond. Fryslân staat daarnaast met 13,4% laaggeletterden in de top-3 van Nederland (landelijk: 12,2%). Laaggeletterdheid kost de maatschappij zo'n € 1,13 miljard per jaar; zo is een laaggeletterde drie keer zo vaak afhankelijk van een uitkering.

Bibliotheken stimuleren sinds jaar en dag het lezen. Zeven jaar geleden is gestart met de Bibliotheek *op school*. Met als doel om samen met scholen het lezen te bevorderen en laaggeletterdheid te voorkomen.

Het belang van lezen en de recente, zorgwekkende cijfers hebben geleid tot een landelijk en Fries 'leesoffensief'. Met elkaar de schouders zetten onder een duurzame aanpak rondom leesbevordering.

Taalrijk is kansrijk

Jong geleerd is oud gedaan. De basis voor taalvaardigheid wordt tussen 0 en 2 jaar gelegd. Voorlezen aan en praten en zingen met je kind zijn van wezenlijk belang. De bibliotheken willen met hun partners aan kinderen en jongeren de vaardigheden meegeven die nodig zijn voor een kansrijke toekomst.

Onze doorgaande leeslijn begint al op het consultatiebureau met de BoekStart Coach. Het vervolgt in de kinderopvang met BoekStart, hét leesbevorderingsprogramma voor het jonge kind. Hierbij staan samen genieten van lezen en spelenderwijs leren lezen centraal. In het primair en voortgezet onderwijs, op mbo en pabo werken we als vervolg hierop met de succesvolle landelijke aanpak de Bibliotheek *op school*. Het doel: het vergroten van lees- en taalvaardigheid door het stimuleren van leesplezier.

Kinderen die met plezier lezen, gaan meer lezen, worden beter in taal en kunnen makkelijker leren. Zowel BoekStart als de Bibliotheek *op school* zijn bewezen effectief. Binnen de Bibliotheek *op school* wordt nauw samengewerkt met de school en gemeente. Met deze interventies proberen we laaggeletterdheid te voorkomen.

De bibliotheek werkt daarnaast aan de basisvaardigheden van mensen die laaggeletterd zijn. Denk hierbij aan het (digi) taalhuis, waarbij de bibliotheek helpt bij het vergroten van je (digitale) geletterdheid.

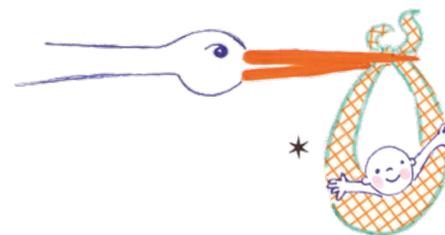
Gezin als begin

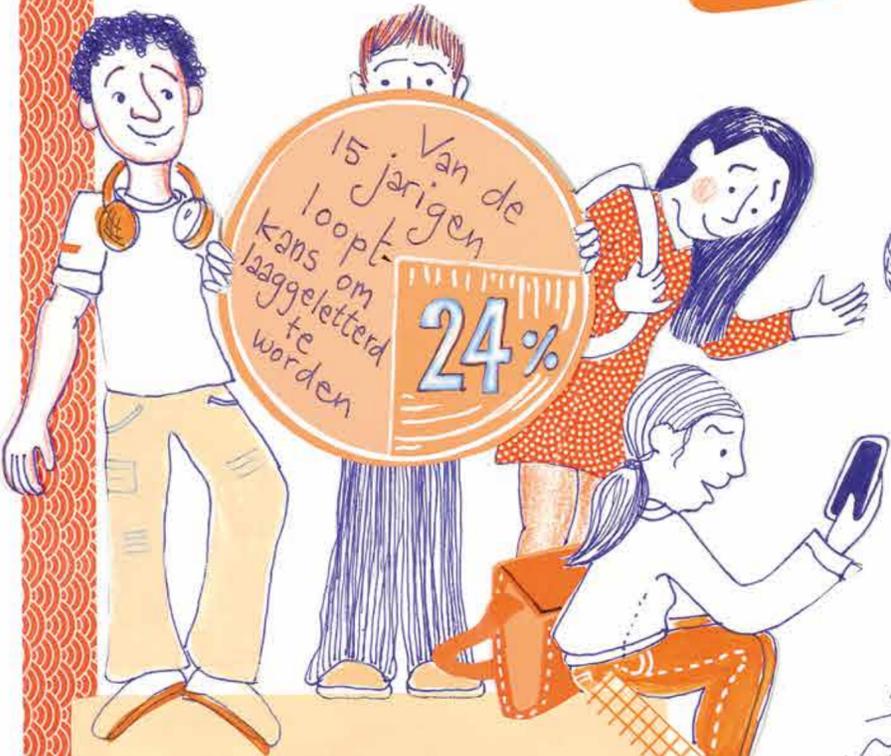
Taalproblemen worden vaak van generatie op generatie doorgegeven. De eerste 1.000 dagen van een kind zijn van levensbelang; hier wordt het fundament gelegd voor latere taalvaardigheid.

Een rijke thuisomgeving - waarbij er veel wordt gepraat, voorgelezen en het goede voorbeeld wordt gegeven - stimuleert de taalontwikkeling enorm. In zo'n taalrijk gezin hoort het kind ruim 2.000 woorden per uur, terwijl dat in een taalarm gezin maar zo'n 600 woorden is.

Iemand die opgroeit in een taalrijk gezin maakt dus een vliegende start, terwijl een kind in een taalarm gezin *op school* met een achterstand begint. De ontwikkeling gaat niet vanzelf, maar moet gestimuleerd worden door mensen in de omgeving van het kind. Ouders hebben daardoor meestal de grootste invloed op de taalontwikkeling van hun kinderen.

Bibliotheken willen inzetten op taalsterke gezinnen. De zogenaamde 'gezinsaanpak' is de sleutel in de strijd tegen (de cyclus van) laaggeletterdheid. Met de gezinsaanpak krijgen ouders ondersteuning, zodat zij de taalontwikkeling van hun kind zelf beter kunnen stimuleren.

Trouw
Nederlandse jongeren lezen veel te weinig, dat heeft op termijn vervelende gevolgen!

laaggeletterdheid kost de Maatschappij €1.13 miljard per jaar

Laaggeletterdheid is een kostbaar en groeiend probleem dat roept om een gedegen aanpak. Niet alleen (taal)nieuwkomers verdienen onze aandacht, maar ook de - vaak minder zichtbare - laaggeletterden die in Nederland zijn geboren. Helaas blijven ook steeds meer jongeren achter op taalgebied. Het antwoord: een krachtig leesoffensief met samenhangend beleid en een rijk leesaanbod.

Deze vertelplaat is een initiatief van de Friese bibliotheken. De bibliotheek maakt zich sterk voor de (gelijke) kansen van de inwoners van Fryslân. Wij geloven in de kracht van lezen, (digi)taalvaardigheid en een goede gezinsaanpak om laaggeletterdheid tegen te gaan en de deuren te openen naar levenslange groei.

TAALRIJK = KANSRIJK

Ambitie: kinderen en jongeren de vaardigheden meegeven die nodig zijn voor een kansrijke toekomst.

RIJK TAALANBOD

ARM TAALANBOD

VVE PO VO MBO PABO

Netwerk & Beleid

Expertise

Collectie

Digitaal portaal

Lees- en mediaplan

Activiteiten

Monitor

Jong geleerd is oud gedaan. Tussen nul en twee jaar wordt de basis gelegd voor taalvaardigheid. Kinderen die opgroeien in een taalrijke thuisomgeving (met zingen, praten, lezen) maken een vliegende start. Anderen hebben meer steun van buitenaf nodig. De bibliotheek biedt - in nauwe samenwerking met onderwijs en opvoeders - de bouwstenen aan voor een leven lang lezen en leren.

Deze vertelplaat is een initiatief van de Friese bibliotheken. De bibliotheek maakt zich sterk voor de (gelijke) kansen van de inwoners van Fryslân. Wij geloven in de kracht van lezen, (digi)taalvaardigheid en een goede gezinsaanpak om laaggeletterdheid tegen te gaan en de deuren te openen naar levenslange groei.

fers.nl/projecten/praatplaten

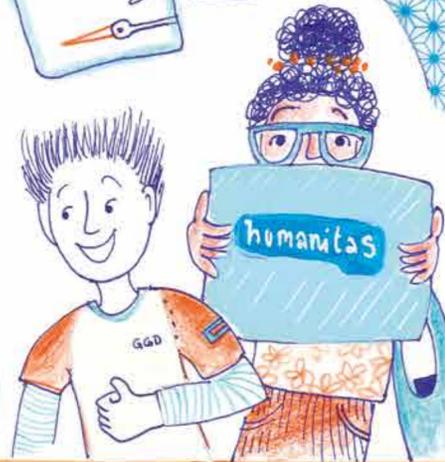

GEZIN ALS BEGIN

Ambitie: het doorbreken van de
cyclus van laaggeletterdheid door
in te zetten op taalsterke gezinnen.

Taalproblemen worden vaak van generatie op generatie doorgegeven. De ouders/verzorgers hebben de grootste invloed op de taalontwikkeling van een kind. Een goede gezinsaanpak is daarom dé sleutel tot het doorbreken van de cyclus. De ouders/verzorgers krijgen hierbij ondersteuning bij het thuis stimuleren van de taalontwikkeling. Van zowel hun kinderen als henzelf. De bibliotheek en haar partners streven zo naar meer taalsterke gezinnen.

Lzeen en shicrejvn is neit voor iereeden vezlafneksprend

Deze vertelplaat is een initiatief van de Friese bibliotheken. De bibliotheek maakt zich sterk voor de (gelijke) kansen van de inwoners van Fryslân. Wij geloven in de kracht van lezen, (dig)taalvaardigheid en een goede gezinsaanpak om laaggeletterdheid tegen te gaan en de deuren te openen naar levenslange groei.

fers.nl/projecten/praatplaten

FERS